

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2004 v senáte prerokoval sťažnosť JUDr. S. C., bytom V. K., zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 a takto

rozhodol:

1. Základné právo JUDr. S. C. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 bolo porušené.

2. JUDr. S. C. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Krajský úrad justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

3. Krajský úrad justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici je povinný uhradiť JUDr. S. C. trovy konania v sume 9 342 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsaťdva slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. E. L., B., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. S. C., bytom V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej tvrdil, že postupom Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru požaduje, aby krajský úrad konal bez zbytočných prietáhov a bez diskriminácie a zaplatil mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške jeden milión slovenských korún a úhradu trov konania.

Sťažovateľ uviedol:

«Uznesením z 11. 06. 2001, ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 bolo voči sťažovateľovi začaté trestné stíhanie pre trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa v štyroch skutkoch a prijímania úplatku v jednom skutku tak, ako je to uvedené v písomnom vyhotovení tohto rozhodnutia, ktoré vo fotokópii pripájame (príloha 1). (...)

Aj napriek viacerým sťažnostiam - ďalšie prílohy - ostatný stav v trestnom konaní je taký, že vyšetrovateľ PZ vydal dňa 28. 2. 2003 vo veci uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania ohľadne ocenenia určitých pozemkov, a to právnickou osobou Lesoprojektom Z.

Po ďalších sťažnostiach a pátraniach sťažovateľ dňa 11. 3. 2004 u uvedenej právnickej osoby zistil, že vyšetrovateľ pre vypracovanie posudku nezabezpečil podklady tak, ako sa zaviazal urobiť pre Ing. L. V. - ktorý bol Lesoprojektom určený splniť žiadanú úlohu - takže znalecký posudok nikto nerobí. (...)

Z uvedených súvislostí je už na prvý pohľad zrejmé, že príslušný úrad vyšetovania je neprimeranú a značnú dobu - v jednom úseku bez akýchkoľvek pochybností, napr. v čase od nariadenia znaleckého dokazovania dňa 28. 2. 2003 doteraz, t. j. do 14. 4. 2004 dokedy spis je uložený nečinne u znalca, ale aj ďalšie úseky nečinnosti - nečinný, čím vedome či dokonca úmyselne porušuje právo sťažovateľa na primerané rýchle konanie; inak si nevieme vysvetliť jeho nečinnosť - ak nejde už o neschopnosť preukázať trestnú zodpovednosť sťažovateľovi - keď napriek nespočetným sťažnostiam vo veci plynulo a sústredene nekoná, sťažovateľa dokonca zavádza (napr., že sa vo veci robí znalecké dokazovanie, ktoré Lesoprojekt nie je schopný urobiť a vyšetrovateľ má voči nemu len jedinú sankciu, a to krátenie odmeny - vysvetlenie ktp. P. F. a pod.) a za celkovú dobu vyše troch rokov, nebol schopný pripraviť vec tak, aby sťažovateľa buď „postavil“ pred súd, alebo ho zbavil neoprávneného obvinenia, najmä keď ide a) o skutkovo a právne jednoduchú vec a b) sťažovateľ je kedykoľvek ochotný sa podrobiť akémukoľvek vyšetrovaciemu úkonu a tým prispieť k rýchlemu objasneniu veci.

2. Pokiaľ ide o postup orgánov činných v trestnom konaní, štát je zodpovedný za ich činnosť; musí organizovať svoj trestný systém takým spôsobom, aby orgány trestného stíhania mohli a mali konať s požadovanou rýchlosťou. Za prekročenie „primeranej lehoty“ musí niesť patričné sankcie - finančné, alebo zastavenie trestného stíhania, či iná kompenzácia. (...)

Na základe vyššie uvedeného sa sťažovateľ domnieva, že uvedenou nečinnosťou boli porušené základné práva garantované ústavou a medzinárodnými dokumentami, preto navrhujeme, aby ústavný súd vydal nález:

1. Právo JUDr. S. C., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6. ods. 1 Dohovoru Krajským úradom vyšetrovania justičnej polície PZ v Banskej Bystrici, v konaní vedenom pod číslom: ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 porušené bolo. (...)

3. Krajskému úradu vyšetrovania JP PZ v B. Bystrici prikazuje, aby v konaní ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 konal bez zbytočných prieťahov a bez diskriminácie sťažovateľa.

4. JUDr. S. C. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške jeden milión Sk, ktoré je KÚV JP PZ Banská Bystrica povinný vyplatiť mu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

Krajský úrad na sťažnosť zaujal toto stanovisko:

«1. Identifikácia vecí:

a. ČVS: KUV-25/OVEK-2001:

obvinený: JUDr. S. C., bytom V. K.,

počet skutkov: 4,

právna kvalifikácia: zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a, b, c, ods. 2 písm. a, c Trestného zákona, prijímanie úplatku podľa § 160, ods. 2, 3 Trestného zákona,

dátum začatia TS: 11. 06. 2001,

vznesenie obvinenia: 11. 06. 2001, na základe súhlasu Ústavno-právneho výboru NR SR (uznesenie NR SR pod č. 1449),

skončenie veci: 11. 10. 2004, návrhom na podanie obžaloby, predloženom dozor vykonávajúcemu prokurátorovi.

Podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase bezprostredne pred vyvodením trestnej zodpovednosti sudcovi sa na menovaného sudcu (ako špecifický subjekt trestného

konania) vzťahovala procesná exempcia, teda celkové vyňatie z právomoci orgánov činných v trestnom konaní. To predstavovalo „zákonnú prekážku“ v otázke právnej opodstatnenosti aplikácie ustanovenia § 163 ods. 1 Trestného poriadku (vznesenie obvinenia), čo definovalo ustanovenie o neprípustnosti trestného stíhania podľa § 11 ods. 1, písm. c. Zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v tom čase účinného. Preto bola Národná rada SR žiadosťou vyšetrovateľa PZ zo dňa 14. marca 2001, v súlade s ustanovením § 55 Zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch (v tom čase účinného), požiadaná o danie súhlasu na trestné stíhanie sudcu, kde súhlas je v písomnej forme deklarovaný uznesením NR SR pod č. 1449.

Súhlas bol nutný v dôsledku tej skutočnosti, že sudca JUDr. C. sa mal vyššie uvedených trestných činov dopustiť (vo všetkých 4 skutkoch) v súvislosti s výkonom svojej sudcovskej činnosti (3 krát konaním pri veciach dedičskej agendy pridelenej mu na vybavenie ako zákonnému sudcovi, jedenkrát vo veci neoprávneného odňatia spisu exekučnej agendy zákonnej sudkyňi).

b. ČVS: KUJP-7/OVEK-2003:

dôvodne podozrivý:	JUDr. S. C., bytom V. K.,
počet skutkov:	4,
právna kvalifikácia:	zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, písm. a Trestného zákona a ohováranie podľa § 206 ods. 1 Trestného zákona,
dátum začatia TS:	22. 01. 2003 (2 skutky), 12. 03. 2003 (1 skutok), 18. 03. 2003 (1 skutok).

Podľa platnej právnej úpravy sa tiež v súčasnej dobe na sudcu (špecifický subjekt trestného konania) vzťahuje procesná exempcia, teda celkové vyňatie z právomoci orgánov činných v trestnom konaní. To zatiaľ predstavuje „zákonnú prekážku“ v otázke právnej opodstatnenosti aplikácie ustanovenia § 163 ods. 1 Trestného poriadku - vznesenie obvinenia, čo definuje ustanovenie o neprípustnosti trestného stíhania podľa § 11 ods. 1, písm. b. Zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v platnom znení (bez dania súhlasu Ústavným súdom SR v zmysle článku 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej

republiky č. 460/1992 Zb. v znení a doplnení Ústavných zákonov č. 244/1998 Z. z., č. 9/1999 Z. z., č. 90/2001 Z. z. a č. 140/2004 Z. z.). Z uvedeného dôvodu bolo zatiaľ v rozhodovacom procese vyšetrovateľa PZ možné aplikovať vo vzťahu k identifikovanej trestnej veci len inštitút definovaný v ustanovení § 160 ods. 1 Tr. poriadku (začatie trestného stíhania). Preto menovanému sudcovi v tomto konaní, ku dňu predloženia tejto analýzy zatiaľ prislúcha procesné postavenie svedka. Pred predložením požiadavky na danie súhlasu k trestnému stíhaniu menovaného na Ústavný súd SR (cestou dozoru vykonávajúceho prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry) je však potrebné vec náležite zdokumentovať a to v rozsahu nevyhnutnom na predloženie predmetného vyšetrovacieho spisu.

Uvedených trestných činov sa mal menovaný sudca v tomto prípade dopustiť jednak v súvislosti s výkonom svojej sudcovskej činnosti (3 krát konaním pri veciach dedičskej agendy pridelenej mu na vybavenie ako zákonnému sudcovi), ale aj iným konaním (jedenkrát napísaním listu s nepravdivými údajmi a jeho rozoslaním na viaceré inštitúcie) avšak podľa platnej právnej úpravy (citovanej vyššie), danie súhlasu je pre vyodenie trestnej zodpovednosti nevyhnutné aj pri absencii súvisu protiprávnej činnosti sudcu s výkonom sudcovskej činnosti.

2. Zrealizované úkony v prípravnom konaní:

ČVS: KUV-25/OVEK-2001:

V identifikovanej trestnej veci boli v prípravnom konaní realizované nasledovné úkony vyšetrovateľa (usporiadané chronologicky):

- dňa 05. 10. 2001 - výsluch obv. JUDr. C.,
- dňa 17. 10. 2001 - výsluch svedka Z.,
- dňa 14. 11. 2001 - pribr. tlmočníka podľa § 28 Tr. Por. (k výsluchu Z.),
- dňa 15. 11. 2001 - výsluch svedka N.,
 - výsluch svedka Ing. N.,
 - výsluch svedka Z.,
- dňa 22. 11. 2001 - výsluch svedka M.,
 - výsluch svedka Ch.,
 - výsluch svedka D.,

- *dňa 30. 11. 2001 - výsluch svedka JUDr. R.,*
- *dňa 03. 12. 2001 - výsluch svedka P.,*
- *dňa 06. 12. 2001 - výsluch svedka JUDr. B.,*
- *dňa 13. 12. 2001 - výsluch svedka Mgr. S.,*
 - *výsluch svedka JUDr. B.,*
- *dňa 18. 12. 2001 - výsluch svedka JUDr. R. (dopočutie),*
- *dňa 07. 03. 2002 - výsluch svedka M.,*
 - *výsluch svedka N.,*
 - *výsluch svedka G.,*
- *dňa 21. 03. 2002 - výsluch svedka JUDr. V.,*
 - *výsluch svedka T.,*
 - *výsluch svedka Ing. G.,*
- *dňa 17. 04. 2002 - výsluch svedka JUDr. D.,*
 - *výsluch svedka JUDr. P.,*
 - *výsluch svedka JUDr. B.,*
 - *výsluch svedka K.,*
 - *výsluch svedka Mgr. Ž.,*
- *dňa 18. 04. 2002 - výsluch svedka JUDr. Š.,*
 - *výsluch svedka Ing. M.,*
- *dňa 02. 07. 2002 - pribratie znalca Ing. A.,*
- *dňa 18. 07. 2002 - výsluch svedka Mgr. V.,*
 - *výsluch svedka S.,*
 - *výsluch svedka D.,*
- *dňa 12. 09. 2002 - výsluch svedka Š.,*
- *dňa 20. 09. 2002 - výsluch svedka JUDr. V.,*
- *dňa 27. 09. 2002 - výsluch svedka C.,*
 - *výsluch svedka Ing. D.,*
- *dňa 10. 10. 2002 - výsluch svedka R.,*
- *dňa 22. 10. 2002 - výsluch svedka H.,*
- *dňa 29. 10. 2002 - výsluch svedka H.,*
 - *výsluch svedka M.,*

- výsluch svedka JUDr. Z.,
- výsluch svedka Š.,
- výsluch svedka K.,
- dňa 13. 11. 2002 - úkon vydania veci podľa § 78 ods. 1 Tr. por. (Š.),
- dňa 19. 12. 2002 - výsluch svedka G.,
- dňa 24. 01. 2003 - pribratie kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ ako znalca,
- dňa 28. 02. 2003 - pribratie znaleckej inštitúcie Lesoprojekt Z. do konania,
- dňa 03. 04. 2003 - obdržanie znal. posudku KEÚ PZ Bratislava,
- dňa 16. 04. 2003 - výsluch svedka JUDr. R. (dopočutie),
- dňa 08. 06. 2004 - konfrontácia obv. JUDr. C. a sv. Z.,
- dňa 16. 06. 2004 - obdržanie znal. posudku znaleckej inštitúcie Lesoprojekt,
- dňa 17. 06. 2004 - obdržanie znaleckého posudku znalca Ing. A.,
- dňa 24. 06. 2004 - výsluch svedka M.,
- dňa 27. 09. 2004 - výsluch svedka Bc. S.

Ako to vyplýva aj z vyššie uvedeného rozpisu úkonov, do konania bol v súlade s ustanovením § 105 ods. 1 Trestného poriadku uznesením zo dňa 02. 07. 2002 pribratý znalec z odboru poľnohospodárstvo, odvetvie poľnohospodársky lesný fond a to Ing. J. A., CSc. na ocenenie nehnuteľností - poľnohospodárskych pozemkov, ktoré boli predmetom dedičských konaní pridelených JUDr. C. ako zákonnému sudcovi. Pre značnú časovú náročnosť vyplývajúcu najmä z veľkého objemu týchto nehnuteľností a z potreby realizovať aj terénne šetrenie s cieľom upresniť zaradenie predmetných parciel do príslušných BPEJ (ale aj v dôsledku iných problémov, ktoré sa pri výkone znaleckej činnosti vyskytli) toto znalecké skúmanie bolo skončené a obdržané až 17. 06. 2004. Predmetné znalecké skúmanie aj napriek viacerým ústnym aj písomným urgenciám vyšetrovateľa trvalo tomuto znalcovi neobvykle dlho. Vyšetrovateľ zvažuje výrazné krátenie znalečného u menovaného znalca. Znalec najprv poukázal na to, že pri identifikácii parciel potrebuje využiť aj služby geodeta, požiadavku však nepredložil vyšetrovateľovi napriek tomu, že táto možnosť bola konzultovaná so znalcom ešte koncom mesiaca november 2003 (aj v prítomnosti dozor vykonávajúceho prokurátora vtedy ešte Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici). Nakoniec sa so skúmaním vysporiadal aj bez služby geodeta pri identifikácii parciel. Znalec sa

vyšetrovateľovi v priebehu znaleckého skúmania javil ako málo aktívny, slabo spolupracoval s vyšetrovateľom.

Nakoľko medzi nehnuteľnosťami (predmet dedenia) boli aj nehnuteľnosti charakteru lesných pozemkov, uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 28. 02. 2003 bola v súlade s § 110 ods. 1 Trestného poriadku pribratá do konania znalecká inštitúcia - subjekt Lesoprojekt Z. Toto znalecké skúmanie bolo tiež realizované dlhšiu dobu a bolo predložené vyšetrovateľovi dňa 16. 06. 2004. Bolo totiž potrebné, aby sa prv zrealizovalo znalecké skúmanie znalcom Ing. A. a až potom sa dorealizovalo skúmanie touto znaleckou inštitúciou (aby nedošlo k prípadnej duplicitě v ocenení niektorých parciel!), resp. aby znalci pri výkone znalečnej činnosti vzájomne spolupracovali.

Vyššie identifikované skúmania znalca (znaleckej inštitúcie) boli pre účely konania nevyhnutné práve z toho dôvodu, že ocenenie viacerých nehnuteľností, ktoré boli predmetom sporných dedičských rozhodnutí sudcu (ocenenie v čase protiprávných rozhodnutí) determinuje hodnotu, ktorá predstavuje neoprávnený prospech (pri trestnom čine zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 Tr. zákona). Práve výška tohto prospechu zrejme z posudkov je dôležitá pre právne posúdenie veci v tom zmysle, či do úvahy pripadá aj aplikácia kvalifikovanej skutkovej podstaty, hmotnoprávne definovanej v ods. 2 menovaného ustanovenia Trestného zákona.

Okrem toho bolo do spisu zadovážené veľké množstvo listinných dôkazov, zadovážené príslušné spisy dedičských a exekučného konania (pridelené JUDr. C. ako zákonnému sudcovi), ktoré obsahujú podporné dôkazy jednoznačne usvedčujúceho charakteru vo vzťahu k obvinenému. Viackrát bolo potrebné spisový materiál predkladať na KP Banská Bystrica z dôvodov žiadosti obvineného o preskúmanie postupu vyšetrovateľa danej podľa ustanovenia § 167 Tr. poriadku, boli viackrát vznesené námietky zaujatosti, kde v každom prípade týchto podaní sa vyšetrovateľ nevylúčil z vykonávania úkonov trestného konania. Tiež sú evidované podania, ktorými sa obvinený snaží o delegovanie vecí do iného kraja na výkon prokurátorského dozoru, kde však vec nebola odňatá z výkonu dozoru Krajskej prokuratúry a prikázaná do konania inej prokuratúry. Je možné konštatovať, že aj množstvo rôznych podaní obvineného JUDr. C. v minulosti predlžovalo vyšetrovanie, sú to však podania opierajúce sa o zákonné ustanovenie Trestného poriadku, ktoré sú definované medzi právami obvineného.

Vec bola pomerne zložitá a rozsiahla najmä z hľadiska znaleckých skúmaní, realizovaných jednak ústavom pribratým do konania v súlade s § 110/1 Tr. poriadku (Lesoprojekt Z.) a tiež do konania pribratým znalcom Ing. A., CSc. Ako som už uviedol, išlo o skúmanie nehnuteľností (pozemkov charakteru lesných pozemkov, ale aj poľnohospodárskej pôdy), ktoré boli predmetom dedenia - protiprávných rozhodnutí obvineného. Išlo o veľký objem nehnuteľností a znalci sa stretávali s rôznymi problémami objektívneho charakteru, ktoré sťažovali ich znaleckú činnosť (najmä zhoršená spolupráca so Správou katastra vo Veľkom Krtiši v predkladaní podkladov pre výkon znaleckého skúmania vyžiadaných vyšetrovateľom).

Vec ČVS: KUV-25/OVEK-2001 bola skončená dňa 11. 10. 2004 návrhom na podanie obžaloby podľa ustanovenia § 166 ods. 3 Trestného poriadku. Spisový materiál bude po dožurnalizovaní o posledne vykonané úkony predložený v dohľadnej dobe na Úrad špeciálneho prokurátora (ktorý v súčasnosti vykonáva v predmetnej veci dozor v prípravnom konaní). Vec je zdokumentovaná v spisovom materiáli o rozsahu viac ako 1 500 listov + doplňujúci spisový materiál (zrekonštruované náhradné spisy dedičských konaní, spisy dedičských konaní, spis exekučnej agendy Okresného súdu vo Veľkom Krtiši a iný spisový materiál podľa návrhu obvineného).

Čo sa týka Vašej konkrétnej otázky, či trestné konanie v označenej veci považujem za konanie, v ktorom došlo k zbytočným prieťahom, uvádzam, že mám za to, že k určitým prieťahom zo strany znalca Ing. A. (pri realizácii znaleckého skúmania) došlo, avšak na tomto prieťahu nemá subjektívne zavinenie orgán činný v dokumentovaní predmetnej trestnej veci. Ten vo vzťahu k tomuto znalcovi môže aplikovať len inštitút krátenia znalečného v zmysle relevantnej platnej právnej úpravy, čo ako vyšetrovateľ budem v dohľadnej dobe aj aplikovať pri vyúčtovaní. Vec nebolo možné vyšetrovateľom rozhodnúť pri absencii znaleckých skúmaní, čo v danom prípade najmä predĺžilo trestné stíhanie. Tiež Vám oznamujem, že netrvám na verejnom ústnom pojednávaní.»

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v trestnom konaní prípravnom, na rozdiel od trestného konania súdneho, je podľa názoru ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia voči nej. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne, v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní, iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania.

Trestný poriadok predpokladá, že v prípravnom konaní môže dochádzať aj k prietahom. Preto je v § 167 Trestného poriadku ustanovené, že obvinený a poškodený majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby boli odstránené prietahy vo vyšetrovaní alebo závady v postupe vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Žiadosť nie je viazaná lehotou. Túto žiadosť, ktorú treba prokurátorovi ihneď predložiť, musí prokurátor bez meškania vybaviť. O výsledku preskúmania musí byť žiadateľ upovedomený.

K odstráneniu právnej neistoty v trestnom konaní prípravnom preto dochádza až takým rozhodnutím, ktorým sa toto konanie končí bez toho, aby pokračovalo v trestnom konaní súdnom, alebo sa vydá rozhodnutie, na základe ktorého trestné konanie prípravne právoplatne končí bez podania návrhu na obžalobu trestne stíhanej osoby.

Otázku existencie zbytočných prietáhov v trestnom konaní prípravnom a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúmal vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v trestnej veci sťažovateľa preskúmal skutkovú a právnu zložitosť veci sťažovateľa, ktorá je tvorená skutkami, pre ktoré je stíhaný, a ich právnou kvalifikáciou, jeho správaním v priebehu stíhania a napokon aj postupom krajského úradu.

Posudzovaná trestná vec sa zakladá na trestnom stíhaní sťažovateľa pre štyri skutky, z ktorých tri majú rovnaký právny a skutkový základ a štvrtý skutok sa týka inej právnej kvalifikácie a odlišného skutkového stavu. Trestné stíhanie začalo 11. júna 2001 po udelení súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky pod číslom 1449/2001.

Ústavný súd nepovažuje skutky, pre ktoré je sťažovateľ stíhaný, za také, ktoré predstavujú osobitné ťažkosti pri dokazovaní. Vyplýva to z toho, že všetky skutky (až na trestný čin ohovárania) súvisia s pôsobením sťažovateľa ako sudcu Slovenskej republiky a posledný skutok sa opiera o písomné dôkazy, ktoré poskytol sám sťažovateľ tým, že ich zaslal na rozličné adresy. Ani potreba znaleckého dokazovania nie je takou skutkovou komplikáciou, ktorá by odôvodňovala záver, že trestné stíhanie sťažovateľa závisí od rozsiahlych skutkových zistení. Znalecké dokazovanie totiž malo za cieľ len ohodnotiť nehnuteľnosti a napriek ich objemu sa toto ohodnotenie dalo vykonať v primeranejšej lehote, ako to uznal aj krajský úrad. Právne posúdenie skutkov je súčasťou štandardnej rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní a modality tohto posudzovania sú vysvetlené v rozsiahlej judikatúre najvyšších súdov (bývalej Československej republiky aj Slovenskej republiky).

Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť (a krajský úrad ju ani netvrdil), ktorá by znamenala spomalenie postupu vyšetrovania samotným sťažovateľom alebo okolnosťami, ktoré boli v príčinnej súvislosti s jeho úkonmi.

Postupu krajského úradu možno vyčítať predovšetkým to, že nariadil znalecké dokazovanie (znalcom Ing. J. A., CSc.), ktoré trvalo bez primeraných dôvodov v podstate

dva roky. Toto obdobie považuje ústavný súd za obdobie nečinnosti krajského úradu, hoci v tejto dobe vykonal výsluchy svedkov (aj úkon vydania veci). Na tomto konštatovaní nemení nič ani to, že vyšetrovateľ písomne a ústne urgovoval znalca. Okrem toho od začatia trestného stíhania do podania návrhu na obžalobu (11. októbra 2004) uplynula doba takmer tri a pol roka (ústavný súd nechce uvažovať v tomto štádiu konania o výsledku preskúmania spisu prokurátorom), počas ktorej došlo k viacerým výsluchom svedkov, nariadeniu znaleckých dokazovaní a ku konfrontácii. Treba konštatovať, že pre záver o zbytočných priet'ahov je dôležité to, že znalecké dokazovanie trvalo takmer dva roky, aj keď, ako to uznáva aj krajský úrad, na to neboli rozumné dôvody.

Preto ústavný súd dospel k záveru, že povaha skutkov, pre ktoré je s'ťažovateľ stíhaný, ich právna kvalifikácia, jeho správanie a postup krajského úradu vo svojom súhrne treba kvalifikovať ako taký postup krajského úradu, ktorý je poznačený, najmä pre zdĺhavé znalecké dokazovanie (vyšetrovateľ ešte len chce za to vyvodiť dôsledky, hoci pred nariadením znaleckého dokazovania aj počas neho mohol viackrát prijať oveľa účinnejšie opatrenia, napríklad poriadkové opatrenie až po nahradenie znalca inou osobou alebo inštitútom) zbytočnými priet'ahmi. Tento záver súčasne znamená, že krajský úrad porušil základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vychádzajúc z toho, že trestné konanie prípravné pred krajským úradom bolo ku dňu rozhodovania senátu ústavného súdu skončené (11. októbra 2004 bol predložený návrh na podanie obžaloby príslušnej prokuratúre), hoci prípravné konanie trvá, nebolo potrebné rozhodnúť tak, že krajský úrad pod sp. zn. ČVS: KÚV-25/OVEK-2001 je povinný konať bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.

Ústavný súd na dovriešenie ochrany porušeného základného práva považoval za potrebné priznať sťažovateľovi aj primerané finančné zadost'učinenie 30 000 Sk. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia pre sťažovateľa v tejto veci je odôvodnené tým, že sťažovateľ ako trestne stíhaná osoba bola vystavená účinkom trestného stíhania počas doby, ktorá sa nedá ničím ospravedlniť, pretože, ako to bolo zistené počas podstatnej časti doterajšieho konania, sa nevykonávali úkony, ktoré by naplňali účel vyjadrený v § 1 Trestného poriadku, ale sa tolerovala nečinnosť, resp. neefektívny postup súdneho znalca.

Úspešnému sťažovateľovi ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov priznal úhradu trov konania za dva úkony právnej služby vrátane režijného paušálu 9 342 Sk (vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).